

Bakan Vekilleri Bilgi dokümanları

CM/Inf/DH(2009)29rev ... 3 Haziran 2009¹

Eylem Planları - Eylem Raporları Tanımlamalar ve hedefler

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yargı Uygulama Dairesi tarafından hazırlanan bildiri.

Yavaş uygulama durumlarında Mahkeme yargıları uygulamasının denetimi için praik önerilerinde CDDH, yavaşlığı önlemek amacıyla, bir yargının kesinleşmesini takiben en kısa zamanda davalı Devlet'in tutumunu ortaya koymasının, söz konusu yargının uygulanması için gerekli olduğu görüşüyle Kurul'un dikkatine sunar. Davalı Devlet'in, gerekli önlemlerin zaten alınmış olduklarını veya hiçbir önleme gerek olmadığını belirtmesi de eşit derecede önemlidir. Bu gereklilik Bakanlar Kurulu Kurallarından kaynaklanmakta ve özellikle Bakanlar Kurulu'nun üye devletlere, "etkili diyalog için uygun mekanizmaların varlığı ve ilgili bilgilerin aktarılmasını sağlamaları" ve "uygun olduğu yerlerde hızla, yargıların uygulanmasını öngören önlemler üzerine Eylem Planları ve mümkün olduğu yerlerde göstergeli bir takvim hazırlamalarını" tavsiye ettiği R(2008)2 sayılı Tavsiyelerinde olduğu gibi önceki yıllarda bir çok durumda dikkat çekmiştir,²

"Eylem Planı" kavramı Bakanlar Kurulu'nun 2004'teki, üye Devletlerden beklenen bilgilerin açıkça belirtilmesinin ve standartlaştırılmasının temel unsur olarak alındığı yeni çalışma yöntemlerinde sunulmuştur. Ancak "Eylem Planları"nın içeriği ve konumu soru yaratmaya devam etmiştir. CDDH de yanıt sağlamaya ve açıklık getirmeye çaba göstermiştir. CDDH aynı zamanda Kurul'un, "Eylem Planı" kavramını "Eylem Raporu" ile pekiştirmesini önermektedir.

Bu nedenle Kurul, bu kavramlara dayalı bir uygulama yaklaşımından beklenecek olumlu etkilerle (II) beraber, "Eylem Planı" ve "Eylem Raporu" (II) kavramlarının açıklığa kavuşturulması yolunda CDDH tarafından önerilen tanımlamaların göz önüne alınmasını talep etmiştir.

I. Eylem Planı ve Eylem Raporu tanımlamaları

Eylem Planı: *davalı Devlet'in, bir yargıyı uygulamak üzere almayı düşündüğü önlemleri, göstergeli bir takvim de dahil olmak üzere, içeren bir Plan'dır. Plan, mümkün olduğu ölçüde, yargının uygulanması için gerekli bütün önlemleri sıralayacaktır. Diğer yandan, bütün önlemlerin anında belirlenemediği durumlarda Plan, göstergeli bir takvimle beraber, gerekli önlemlerin alınabilmesi için atılacak adımları sıralayacaktır. Planlar gerekli hallerde yenilenecektir.*

Yorum: sıklıkla işaret edildiği üzere, Eylem Planları bağlayıcı yasal araç olmayıp, sadece belli bazı yargıların uygulanması için ulusal makamların niyetini gösteren (bağlayıcı olmayan) anlatımlardır.

Eylem Raporu: *davalı Devlet tarafından hazırlanan, yargı uygulanmasında alınmış olan önlemlerin ve/veya daha fazla önlem alınmasının neden gerekmediğine dair açıklamaların sıralandığı bilgilerdir.*

Eylem Plan ve Eylem Raporları ayrıcalıklı belgeler olmayıp, gerekli hallerde birleştirilebilirler. Gerçekten, belli bazı davalardaki ilk incelemelerde, Devlet, Eylem Planı'nda öngörülen ek önlemlerle beraber, bazı önlemlerin zaten alınmış olduğu Eylem Raporu'nu da sunabilir. Davalı Devlet, uygulama süreci boyunca,

¹ Bu belge yayım tarihinde gizli olarak sınıflandırılmıştır. Bakan Vekilleri'nin (Haziran 2009) 1059. toplantısında bu sınıflandırma kaldırılmıştır (bkz CM/Del/Dec(2009)1059. Toplantıda alınan Kararlar)

² 6 Şubat 2008 tarihi,nde benimsenen, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yargılarının hızla uygulanması yolunda etkili bir yurtiçi kapasite üzerine Bakanlar Kurulu tarafından üye Devletlere yöneltilen CM/Rec(2008)2 no'lu Tavsiye.

uygulamadaki gelişmeleri Eylem Raporları yoluyla gösterebilecektir. Gerekli durumlarda, yeniden gözden geçirilmiş bir Eylem Planı sunulabilir.

II. Beklenen olumlu etkiler

1. Bu tür bir yaklaşım, yargının uygulanması için gerekli olan konularda daha hızlı bir anlaşmaya yer verecektir.

Denetimin etkililiğini artırmak için öncelikle, bir yargının uygulanması için gerekli önlemlerin mümkün olduğu kadar kısa sürede tanımlanmaları önemlidir. Uygulama sürecinin ön safhasında sunulan Eylem Plan ve Eylem Raporları, Kurul ve davalı Devlet tarafından, uygulama sürecinin başından itibaren gerekli önlemlerin alınmasında ortak görüş temelinde kullanılabilir. Eylem Planları aynı zamanda, devletlerin karşılaşılabileceği olası zorlukların çabucak adlandırılmalarını ve bunları aşma yollarının aranmasını mümkün kılacaktır.

Bu kavramın iki önemli yönü vardır:

i) Davalı Devlet tarafından ulusal düzeyde yapılacak bir durum analizi, ilgili unsurlar temelinde gereken önlemlerin değerlendirilmesini sağlaması açısından önemlidir.

Davalı Devletlerin, mümkün olduğu yerlerde kesin yargıdan sonra altı ay içinde, yargının uygulanması için alınan veya öngörülen eylemler üzerine, Uygulama Dairesi yoluyla Bakanlar Kurulu'na bilgi sağlamaları büyük önem taşımaktadır.

Bu bilgi Kurul'un, yargının başarıyla uygulanıp uygulanmadığını veya bir takvimle beraber uygulama yolunda uygun adımlar atılıp atılmadığını değerlendirebilmesi için yeterli olacaktır. Gerekli önlemlerin altı ay içinde adlandırılmalarının mümkün olmadığı durumda, bunların adlandırılması için gerekli adımları sergileyen bir Eylem Planı sunulmalıdır³. Bazı durumlarda, bir yargının uygulanması için gerekli tüm önlemler zaten alınmış olabilir, burada tek başına bir "Eylem Raporu" yeterli olacaktır.

ii) Yargı uygulanması için alınacak önlemlerle ilgili herhangi bir engel veya görüş ayrılığı hızla çözümlenmelidir

Kurul adına hareket eden Uygulama Dairesi ile davalı Devletlerin yetkilileri veya daimi Temsilcileri arasındaki yakın ve daimi işbirliği, alınacak önlemleri adlandırılmasıyla ilişkili zorlukların hızla çözümlenmesini sağlayacaktır. Ana amaç, davalı Devletin Eylem Plan ve Eylem Raporlarını verilen zaman içerisinde sunmasını sağlamaktır. Uygulama Dairesi, Eylem Plan ve Eylem Raporlarının hazırlanması için yetkililere geniş çapta yardım sağlayabilir. (bkz GT-DH-PR A (2008)002 belgesi, §§ 15 to 18).

Yine de bazı kuşku ve anlaşmazlıkların olması durumunda - yetkililer tarafından sunulan Eylem Plan veya Eylem Raporları temelinde - çözüm aramak üzere Kurul önüne getirilmeleri mümkündür.

³ Örneğin: kamu yoklaması, hükümet içindeki ilgili dairelere danışılması, özel (ad hoc) çalışma grubu, bakanlıklararası yansıtma grubu, Uygulama Dairesi'nden öneri temini, ist düzey toplantılar, yuvarlak masa toplantıları vs.

2. Bu tür bir yaklaşım BK'nın, hem uygulanması uzun süren davalarda daha etkili olmasını ve hem de en önemli ve karmaşık konulara yoğunlaşmasını sağlayacaktır

i) Eylem Plan ve Eylem Raporları gerçekten Kurul'un yavaşlık durumlarını hızla fark etmesine yardımcı olacaktır (bkz GT-DH-PR A (2008)001 belgesi §§ 21-23).

Bazı davalarda, ilk altı aylık zaman sınırı, gerekli önlemlerin benimseneceğini gösteren Eylem Planı'nın sonuçlandırılması için çok kısa bir süre olabilir. Belli bazı konuların karmaşıklığı gerçekte, Mahkeme'nin kararında tanımlanan sorunun çözümü için gereken en uygun önlemlerin belirlenmesi yolunda daha detaylı konsültasyon ve/veya yansıtma gerektirecektir. Bu durumlarda, davalı Devletin Kurul'a gerekli önlemlerin belirlenmesi için atılacak adımları (örneğin, kesin zaman sınırları dahil olmak üzere, bir sonuca ulaşmak için öngörülen veya girişilen eylemleri⁴) gösteren bir Eylem Planı sunması halinde, davanın incelenmesinde uygun bir erteleme kararı alacaktır.

Aynı şekilde, Vekillerin seçilen önlemleri denetlemesi sırasında, Eylem Planları veya Eylem Raporları, uygulamanın tatmin edici şekilde ilerlediğinden emin olmalarını sağlayacaktır.

Bu noktada, bir Eylem Planındaki zaman sınırlaması gerçeğinin tamamen öne çıkarılması gereklidir: bunların objektif olarak haklı gösterilmesi şartıyla aşılması halinde, davalı Devlet öncekilerin yerine yeni zaman sınırlaması önermekte serbest olacaktır.

Bunun aksine, zaman sınırlamasının, davalı Devlet tarafından açıklama yapılmaksızın ısrarla aşılması halinde, olası bir yavaşlık sorununun varlığı ile Kurul'un dikkati, bu konuya daha uygun bir yol ile yaklaşılmasına çekilecektir.

Bu tür bir yaklaşım, sistemik bir sorunun varlığını ortaya çıkararak, yargı uygulamasının denetimi için özellikle yararlı olacaktır (özellikle pilot yargılar veya adil tazminat üzerine yargılar Madde 41).

ii) Eylem Planları / Eylem Raporları, Kurul'un, kontrolü altındaki sayısı sürekli artan davaların denetiminde tamn bir öncelikleştirmeye geçişini sağlayabilir.

Yargıların uygulama denetimi ve dostane uzlaşmaların koşullarına dair Bakanlar Kurulu Kuralları'ndan Kural 4⁵, Kurul'un bu alandaki görevi için açık öncelikler getirir. Ancak, Kurul'un önünde artan dava sayısı, bu önceliklerin tanım ve takibi daha da zorlaşabilir.

Kesin ve detaylı Eylem Plan / Eylem Raporları Kurul'un, özel bir sorun yaratmayan davaların takibini hafifletmesine (özellikle daha az sıklıkta inceleme sağlaması) ve daha karmaşık dava ve sorunlara yoğunlaşmasına yardımcı olmalıdır.

Ek 1 ve 2 – Uygulama süreci üzerine akış şeması⁶

2009cminfdh29 E -
appendix 1 ...

2009cminfdh29 E -
appendix 2 ...

Ek 3 - GT-DH-PR (2008)001 belgesi (Uygulamada yavaşlığın objektif göstergeleri)

2009cminfdh29 E -
appendix 3.d...

Ek 4 - GT-DH-PR (2008)002 belgesi (Gerektiği hallerde, Kurul'un uygulamadaki yavaşlık durumlarına tepki gösterebilmesi için araç envanteri)

⁴ Örneğin: dairelerarası bir hükümet çalışma grubunun Rapor sunması için zaman sınırlaması

⁵ Kural 4.1 – Mahkeme tarafından, Bakanlar Kurulu'nun sistemik bir taban sorununu ortaya çıkaran yargılar üzerine ulaştığı Res(2004)3 no'lu Karar ile uyuşan olarak tanımladığı yargıların uygulama denetimine Bakanlar Kurulu'nca öncelik verilecektir. Kural 4.2 - Bu paragraf altında davalara verilen öncelik, özellikle gerçekleştirilen ihlalin taciz gören partilere neden yüklediği büyük sonuçların olduğu davalar gibi önemli davalara verilen önceliği yok etmeyecektir..

⁶ Birleşik Krallık heyetinin işbirliği ile hazırlanmıştır.

2009cminfdh29 E -
appendix 4.d...